

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2014/50/ESB

2014/EES/73/08

frá 16. apríl 2014

um lágmarkskröfur varðandi aukinn hreyfanleika launafólks á milli aðildarríkja með því að bæta möguleika á öflun og viðhaldi viðbótarlífeyrisséttinda (*)

EVROPUÞINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS HAFA,

með hliðsjón af sáttmálanum um starfshætti Evrópusambandsins, einkum 46. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar,

með hliðsjón af álitum efnahags- og félagsmálanefndar Evrópusambandsins ⁽¹⁾,

í samræmi við almenna lagasetningarmeðferð ⁽²⁾,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Frjáls för fólks telst til grundvallarréttinda í Sambandinu. Í 46. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins er kveðið á um að Evrópuþingið og ráðið skuli, í samræmi við almennu lagasetningarmeðferðina og að höfðu samráði við efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins, gefa út tilskipanir þar sem settar eru fram nauðsynlegar ráðstafanir til að koma á frjálsri för launafólks eins og mælt er fyrir um í 45. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Í 45. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins er kveðið á um að í frjálsri för launafólks felist m.a. rétturinn til að taka tilboði um atvinnu og ferðast frjáls innan yfirráðasvæðis aðildarríkja í þeim tilgangi. Í þessari tilskipun er miðað að því að stuðla að hreyfanleika launafólks með því að draga úr hindrunum í vegi hreyfanleika sem leiðir af vissum reglum um viðbótarlífeyrisherfi er tengjast ráðningarsambandi.
- 2) Félagsleg vernd launafólks með tilliti til lífeyris er tryggð með lögboðnum almannatryggingakerfum, ásamt viðbótarlífeyrisherfum sem tengjast ráðningarsamningi sem verða sífellt algengari í aðildarríkjunum.
- 3) Evrópuþingið og ráðið hafa viðtækar valdheimildir til að ákvarða val á ráðstöfunum sem best eiga við til að ná markmiði 46. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins. Samræmingarkerfið, sem kveðið er á um í reglugerð ráðsins (EBE) nr. 1408/71 ⁽³⁾ og í reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 ⁽⁴⁾ og, einkum, reglurnar um uppsöfnun varða ekki viðbótarlífeyrisherfi önnur en þau kerfi sem eru skilgreind sem löggjöf í þessum reglugerðum eða fjallað hefur verið um í yfirlýsingu aðildarríkis þar að lútandi samkvæmt þessum reglugerðum.
- 4) Í tilskipun ráðsins 98/49/EB ⁽⁵⁾ er að finna sértæka upphafsráðstöfun sem miðar að því að bæta nýtingu réttarins til frjálsrar farar launafólks með hliðsjón af viðbótarlífeyrisherfum.

(*) Þessi EB-gerð birtist í Stjtið. ESB L 128, 30.4.2014, bls. 1. Hennar var getið í ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 188/2014 frá 25. september 2014 um breytingu á VI. viðauka (Félagslegt öryggi) við EES-samninginn, biður birtingar.

⁽¹⁾ Stjtið. ESB C 185, 8.8.2006, bls. 37.

⁽²⁾ Afstaða Evrópuþingsins frá 20. júní 2007 (Stjtið. ESB C 146 E, 12.6.2008, bls. 216) og afstaða ráðsins eftir fyrstu umræðu frá 17. febrúar 2014 (Stjtið. ESB C 77 E, 15.3.2014, bls. 1). Afstaða Evrópuþingsins frá 16. apríl 2014 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindunum).

⁽³⁾ Reglugerð ráðsins (EBE) nr. 1408/71 frá 14. júní 1971 um beitingu almannatryggingareglna gagnvart launþegum, sjálfstætt starfandi einstaklingum og aðstandendum þeirra sem flytjast á milli aðildarríkja (Stjtið. EB L 149, 5.7.1971, bls. 2).

⁽⁴⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 883/2004 frá 29. apríl 2004 um samræmingu almannatryggingakerfa (Stjtið. ESB L 166, 30.4.2004, bls. 1).

⁽⁵⁾ Tilskipun ráðsins 98/49/EB frá 29. júní 1998 um verndun viðbótarlífeyrisséttinda launþega og sjálfstætt starfandi einstaklinga sem flytjast á milli aðildarríkja (Stjtið. EB L 209, 25.7.1998, bls. 46).

- 5) Markmið þessarar tilskipunar er að greiða enn frekar fyrir hreyfanleika launafólks á milli aðildarríkja með því að bæta möguleika á öflun og viðhaldi viðbótarlífeyrisréttinda sjóðfélaga þessara viðbótarlífeyrskerfa.
- 6) Þessi tilskipun á ekki við um öflun og viðhald viðbótarlífeyrisréttinda launafólks sem færir sig til innan eins og sama aðildarríkisins. Aðildarríki geta metið hvort þau kjósa að nýta sér innlendar valdheimildir sínar til að víkka þær reglur, sem gilda samkvæmt þessari tilskipun, út til sjóðfélaga sem skipta um starf innan eins og sama aðildarríkisins.
- 7) Aðildarríki getur farið fram á að fráfarandi launþegar sem flytja til annars aðildarríkis tilkynni slíkt til viðbótarlífeyrskerfa sinna.
- 8) Hafa ætti hliðsjón af sérkennum og sérstöku eðli viðbótarlífeyrskerfa og á hvern hátt þau eru mismunandi innan og milli aðildarríkjana. Þegar nýjum kerfum er komið á ætti að vernda sjálfbærni fyrirbyggjandi kerfa og væntingar og réttindi núverandi sjóðfélaga í lífeyrskerfinu með fullnægjandi hætti. Með þessari tilskipun ætti einnig að taka sérstakt tillit til hlutverks aðila vinnumarkaðarins við gerð og framkvæmd viðbótarlífeyrskerfa.
- 9) Þessi tilskipun dregur ekki í efa rétt aðildarríkja til að skipuleggja sín eigin lífeyrskerfi. Aðildarríkin bera áfram fulla ábyrgð á skipulagningu slíkra kerfa og þegar þessi tilskipun er leidd í landslög ber þeim engin skylda til að setja löggjöf um að koma á viðbótarlífeyrskerfum.
- 10) Þessi tilskipun takmarkar ekki sjálfræði aðila vinnumarkaðarins í þeim tilvikum þegar þeir bera ábyrgð á að koma á og stýra lífeyrskerfum enda geti þeir tryggt þann árangur sem kveðið er á um í þessari tilskipun.
- 11) Þessi tilskipun ætti að gilda um öll viðbótarlífeyrskerfi, sem er komið á samkvæmt landslögum og -venju, sem bjóða launafólki viðbótarlífeyri, s.s. hóprýggingasamninga, gegnumstreymiskerfi sem ein eða fleiri atvinnugrein eða -geiri samþykkja, fjármögnuð kerfi eða lífeyrisloforð með stuðningi bókfærðra varasjóða eða annað sameiginlegt eða sambærilegt fyrirkomulag.
- 12) Þessi tilskipun ætti ekki að gilda um viðbótarlífeyrskerfi eða, þar sem við á, undirdeildir slíkra kerfa sem hefur verið lokað þannig að ekki er tekið við nýjum sjóðfélögum þar sem innleiðing nýrra reglna kynni að leggja ósamngjarnar byrðar á slík kerfi.
- 13) Þessi tilskipun ætti ekki að hafa áhrif á fyrirkomulag varðandi ábyrgðir við gjaldþrot eða bótafyrirkomulag sem eru ekki hluti af viðbótarlífeyrskerfi er tengist ráðningarsambandi og miðar að því að vernda lífeyrisréttindi launafólks við gjaldþrot fyrirtækis eða lífeyrskerfis. Á sama hátt ætti þessi tilskipun ekki að hafa áhrif á lífeyrisvarasjóði aðildarríkja.
- 14) Þessi tilskipun ætti einungis að gilda um viðbótarlífeyrskerfi þar sem réttindi byggjast á ráðningarsambandi og tengist því að ná eftirlaunaaldri eða fullnægja öðrum kröfum eins og mælt er fyrir um í því kerfi eða landslöggjöf. Þessi tilskipun ætti ekki að gilda um einstaklingsbundið lífeyrisfyrirkomulag, annað en það sem er gert á grundvelli ráðningarsambands. Þegar örorku- eða eftirlifendabætur tengjast viðbótarlífeyrskerfum geta sérreglur átt við um réttindi til slíkra bóta. Þessi tilskipun hefur ekki áhrif á gildandi landslög og reglur viðbótarlífeyrskerfa um slíkar sérreglur.
- 15) Ekki ætti að líta á eingreiðslu, sem er ótengd iðgjöldum vegna viðbótareftirlaunalífeyris, sem er greidd beint eða óbeint við lok ráðningarsambands og vinnuveitandi fjármagnar einn, sem viðbótarlífeyri í skilningi þessarar tilskipunar.
- 16) Þar sem vægi viðbótareftirlaunalífeyris eykst jafnt og þétt í mörgum aðildarríkjum við að tryggja líf skjör fólks á efri árum ætti að bæta möguleika á öflun og viðhaldi lífeyrisréttinda til þess að draga úr hindrunum í vegi frjálsrar farar launafólks á milli aðildarríkja.
- 17) Sú staðreynd að lífeyrisréttindi kunna að glatast í sumum viðbótarlífeyrskerfum ef ráðningarsambandi launþega lýkur áður en hann eða hún hefur lokið lágmarksaðildartímabili í kerfinu („ávinnslutímabili“) eða áður en hann eða hún nær lágmarksaldri („ávinnslualdri“) kann að koma í veg fyrir að launafólk, sem flyst á milli aðildarríkja, öðlist fullnægjandi lífeyrisréttindi. Krafan um langan biðtíma áður en launþegi getur orðið sjóðfélagi í lífeyrskerfi kann að hafa sambærileg áhrif. Af þeim sökum teljast slík skilyrði hindranir í vegi frjálsrar farar launafólks. Á hinn bóginn teljast kröfur um lágmarksaldur við sjóðsaðild ekki vera hindrun í vegi frjálsrar farar og eru því ekki umfjöllunarefni þessarar tilskipunar.

- 18) Ekki ætti að líkja ávinnslukröfum við önnur skilyrði sem mælt er fyrir um vegna öflunar réttinda til lífeyrisgreiðslna og sett eru með hliðsjón af útgreiðsluferlinu samkvæmt landslögum eða reglum um tiltekin viðbótarlífeyriskerfi, einkum í kerfum ákvarðaðra iðgjalda. Þannig telst, svo dæmi sé tekið, tímabil virkrar sjóðsaðildar sem sjóðfélagi þarf að ljúka eftir að hafa öðlast réttindi til viðbótarlífeyris til þess að sækja um lífeyri í formi lífeyrisgreiðslna eða peningagreiðslu, ekki vera ávinnslutímabil.
- 19) Ef ráðningarsambandi lýkur áður en fráfarandi launþegi hefur safnað áunnum lífeyrisréttindum og þegar kerfi eða vinnuveitandi ber fjárfestingaráhættuna, einkum í skilgreindum bótakerfum, ætti kerfið alltaf að endurgreiða lífeyrisiðgjöld þessa fráfarandi launþega. Ef ráðningarsambandi lýkur áður en fráfarandi launþegi hefur safnað áunnum lífeyrisréttindum og hann ber sjálfur fjárfestingaráhættuna, einkum í kerfum ákvarðaðra iðgjalda, getur kerfið endurgreitt virði þeirra fjárfestinga sem leiðir af þessum iðgjöldum. Virðið kann að vera hærra eða lægra en þau iðgjöld sem fráfarandi launþegi hefur greitt. Að öðrum kosti getur kerfið endurgreitt fjárhæð iðgjaldanna.
- 20) Fráfarandi launþegar ættu að hafa rétt til að skilja áunnin lífeyrisréttindi sín eftir sem óvirk lífeyrisréttindi í því viðbótarlífeyriskerfi þar sem réttindi þeirra liggja. Líta má á verndarstig sem sambærilegt, að því er varðar viðhald óvirkra lífeyrisréttinda þegar fráfarandi launþegar fá möguleika, einkum í tengslum við kerfi ákvarðaðra iðgjalda, á að láta færa virði áunninna lífeyrisréttinda sinna yfir í viðbótarlífeyriskerfi sem uppfyllir þau skilyrði sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun.
- 21) Gera ætti ráðstafanir í samræmi við landslög og -venju til þess að tryggja viðhald óvirkra lífeyrisréttinda eða virði þeirra. Staðfesta ætti virði þessara réttinda, þegar sjóðfélagarnir hætta í kerfinu, í samræmi við landslög og -venju. Ef virði þessara réttinda er aðlagð ætti að taka tillit til sérstaks eðlis kerfisins, hagsmuna óvirkra sjóðfélaga, hagsmuna eftirsitjandi virkra sjóðfélaga og hagsmuna lífeyrisþega á eftirlaunum.
- 22) Þessi tilskipun felur ekki í sér skyldu til að setja fram hagstæðari skilyrði fyrir óvirk lífeyrisréttindi en fyrir réttindi virkra sjóðfélaga.
- 23) Þegar áunnin lífeyrisréttindi eða virði áunninna lífeyrisréttinda fráfarandi launþega fer ekki yfir viðeigandi viðmiðunarmörk, sem hlutaðeigandi aðildarríki setur, og til þess að komast hjá íþyngjandi stjórnsýslukostnaði, sem leiðir af stýringu mikils fjölda óvirkra lífeyrisréttinda sem hafa lítið virði, má gefa lífeyriskerfum val um að viðhalda ekki þessum áunnu lífeyrisréttindum heldur greiða fráfarandi launþega þess í stað peningagreiðslu sem er jafngild virði áunninna lífeyrisréttinda. Ef við á, ætti að fastsetja yfirfært virði eða peningagreiðsluna í samræmi við landslög og -venju. Aðildarríki ættu að fastsetja, þar sem við á, viðmiðunarmörk fyrir slíkar greiðslur með tilliti til þess hvort framtíðareftirlaunatekjur launþega séu fullnægjandi.
- 24) Þessi tilskipun kveður ekki á um yfirfærslu áunninna lífeyrisréttinda. Þó ættu aðildarríki að leitast við, eftir því sem unnt er, að bæta möguleika á því að yfirfæra áunnin lífeyrisréttindi, einkum þegar nýjum viðbótarlífeyriskerfum er komið á fót, í því skyni að greiða fyrir hreyfanleika launafólks milli aðildarríkja.
- 25) Með fyrirvara um tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/41/EB⁽⁶⁾ ætti að veita virkum og óvirkum sjóðfélögum, sem nýta sér eða hyggjast nýta sér réttinn til frjálsrar farar, viðeigandi upplýsingar, komi fram ósk þar um, um viðbótarlífeyrisréttindi þeirra. Þegar eftirlifendabætur tengjast kerfum ættu eftirlifandi lífeyrisþegar einnig að hafa sama rétt til upplýsinga og óvirkir sjóðfélagar. Aðildarríki ættu að geta kveðið á um að ekki þurfi að veita slíkar upplýsingar oftár en einu sinni á ári.
- 26) Í ljósi þess hversu ólík viðbótarlífeyriskerfi eru í eðli sínu ætti Sambandið að takmarka sig við setningu almennra markmiða og því er tilskipun viðeigandi lagagerningur.
- 27) Þar eð aðildarríkin geta ekki náð markmiði þessarar tilskipunar nægilega vel, þ.e. að greiða fyrir rétti launafólks til frjálsrar farar á milli aðildarríkja og þar eð þessum markmiðum verður betur náð á vettvangi Sambandsins vegna umfangs þeirra og áhrifa, er Sambandinu heimilt að samþykkja ráðstafanir í samræmi við nálægðarregluna eins og fram kemur í 5. gr. sáttmálans um Evrópusambandið. Í samræmi við meðalhófsregluna, eins og hún er sett fram í þeirri grein, er ekki gengið lengra en nauðsyn krefur í þessari tilskipun til að ná því markmiði.

⁽⁶⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/41/EB frá 3. júní 2003 um starfsemi og eftirlit með stofnunum sem sjá um starfstengdan lífeyri (Stjóð. ESB L 235, 23.9.2003, bls. 10).

- 28) Í þessari tilskipun eru settar fram lágmarkskröfur sem gerir aðildarríkjunum kleift að samþykkja hagstæðari ákvæði eða viðhalda þeim. Ekki er hægt að nota framkvæmd þessarar tilskipunar til að réttlæta afturför frá ríkjandi ástandi í hverju aðildarríki.
- 29) Framkvæmdastjórnin ætti að taka saman skýrslu um beitingu þessarar tilskipunar eigi síðar en sex árum eftir gildistökudag hennar.
- 30) Í samræmi við landsákvæði um skipulagningu viðbótarlífeyrisherfa geta aðildarríkin veitt aðilum vinnumarkaðarins, að fenginni sameiginlegri beiðni frá þeim, ábyrgð á því að koma þessari tilskipun til framkvæmda hvað varðar ákvæði er tengjast kjarasamningum enda hafi aðildarríkin gert allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að þeir séu á öllum tímum færir um að tryggja þann árangur sem er ákvarðaður í þessari tilskipun.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Efni

Í þessari tilskipun er mælt fyrir um reglur sem miða að því að greiða fyrir rétti launafólks til frjálsrar farar á milli aðildarríkja með því að draga úr hindrunum sem leiðir af tilteknum reglum um viðbótarlífeyrisherfi er tengjast ráðningarsambandi.

2. gr.

Gildissvið

1. Þessi tilskipun gildir um viðbótarlífeyrisherfi, þó ekki þau kerfi sem falla undir reglugerð (EB) nr. 883/2004.
2. Þessi tilskipun gildir ekki um eftirfarandi:
 - a) viðbótarlífeyrisherfi sem taka ekki lengur við og eru lokuð nýjum sjóðfélögum á gildistökudegi þessarar tilskipunar,
 - b) viðbótarlífeyrisherfi sem falla undir ráðstafanir sem varða íhlutun stjórnsýslustofnana sem er komið á fót samkvæmt landslöggef eða af hálfu dómshyfirvalda sem er ætlað að viðhalda eða endurreisa fjárhagslega stöðu þeirra, þ.m.t. slitameðferð. Þessi undanþága skal ekki gilda lengur en til loka íhlutunarinnar,
 - c) ábyrgðarkerfi vegna gjaldþrota, bótakerfi og lífeyrisvarasjóði aðildarríkja og
 - d) eingreiðslu af hálfu vinnuveitanda til launþega við lok ráðningarsambands við hann sem er ótengd eftirlaunalífeyri.
3. Þessi tilskipun gildir ekki um örorku- og/eða eftirlífendabætur er tengjast viðbótarlífeyrisherfum, að frátöldum sértækum ákvæðum 5. og 6. gr. í tengslum við eftirlífendabætur.
4. Þessi tilskipun gildir aðeins um starfstímabil sem liggja innan tímans eftir lögleiðingu hennar í samræmi við 8. gr.
5. Þessi tilskipun gildir ekki um öflun og viðhald viðbótarlífeyrisréttinda launafólks sem flytur innan eins og sama aðildarríkis.

3. gr.

Skilgreiningar

Í þessari tilskipun er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- a) „viðbótarlífeyrir“: eftirlaunalífeyrir sem látinn er í té samkvæmt reglum viðbótarlífeyrisherfis sem er komið á í samræmi við landslög og -venju,
- b) „viðbótarlífeyrisherfi“: hvers kyns starfstengt eftirlaunalífeyrisherfi, sem er komið á í samræmi við landslög og -venju og tengist ráðningarsambandi, sem á að sjá launþegum fyrir viðbótarlífeyri,
- c) „virkir sjóðfélagar“: þegar ráðningarsamband launþega lætur eða er líklegt til að láta þeim í té, þegar skilyrði fyrir sjóðsaðild hafa verið uppfyllt, viðbótarlífeyri í samræmi við ákvæði viðbótarlífeyrisherfis,
- d) „biðtími“: starfstímabil sem krafist er samkvæmt landslögum eða reglum um viðbótarlífeyrisherfi eða af hálfu vinnuveitanda áður en launþeginn telst hafa uppfyllt skilyrði fyrir sjóðsaðild að kerfinu,

- e) „ávinnslutímabil“: tímabil virkrar sjóðsaðildar að kerfinu sem er krafist samkvæmt landslögum eða reglum um viðbótarlífeyrisherfi, í því skyni að opna fyrir réttinn að uppsöfnuðum viðbótarlífeyrisréttindum,
- f) „áunnin lífeyrisréttindi“: hvers kyns réttur til uppsafnaðra viðbótarlífeyrisréttinda þegar skilyrði til að öðlast þau hafa verið uppfyllt samkvæmt reglum viðbótarlífeyrisherfis og, þar sem við á, samkvæmt landslögum,
- g) „fráfarandi launþegi“: virkur sjóðfélagi sem lýkur núverandi ráðningarsambandi af annarri ástæðu en þeirri að hafa öðlast rétt til viðbótarlífeyris og sem flytur á milli aðildarríkja,
- h) „óvirkur sjóðfélagi“: sjóðfélagi sem var áður virkur og hefur áunnið sér lífeyrisréttindi í viðbótarlífeyrisherfi og hefur ekki enn tekið við viðbótarlífeyri frá því kerfi,
- i) „óvirk lífeyrisréttindi“: áunnin lífeyrisréttindi sem liggja í kerfinu þar sem óvirkur sjóðfélagi hefur safnað þeim upp,
- j) „virði óvirkra lífeyrisréttinda“: virði lífeyrisréttinda, reiknað í samræmi við landslög og -venju.

4. gr.

Skilyrði varðandi öflun réttinda samkvæmt viðbótarlífeyrisherfum

1. Aðildarríkin skulu gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja:
 - a) þegar beitt er ávinnslutímabili eða biðtíma, eða báðum, að samanlagt heildartímabil fari í engum tilvikum yfir þrjú ár fyrir fráfarandi launþega,
 - b) þegar kveðið er á um lágmarksaldur vegna ávinnslu lífeyrisréttinda, að þessi aldur fari ekki yfir 21 ár fyrir fráfarandi launþega,
 - c) ef fráfarandi launþegi hefur ekki enn áunnið sér lífeyrisréttindi þegar ráðningarsambandi lýkur, að viðbótarlífeyrisherfið endurgreiði þau iðgjöld sem hann hefur greitt eða greitt hefur verið fyrir hans hönd, í samræmi við landslög eða kjarasamninga eða aðra samninga, eða, þegar fráfarandi launþegi ber fjárfestingaráhættuna, annaðhvort samtölu greiddra iðgjalda eða fjárfestingarvirðið sem leiðir af þessum iðgjöldum.
2. Aðildarríki skulu hafa þann möguleika að heimila aðilum vinnumarkaðarins að setja ólík ákvæði í kjarasamninga, að því marki sem þessi ákvæði fela ekki í sér lakari vernd og skapa ekki hindranir í vegi frjálsrar farar launafólks.

5. gr.

Viðhald óvirkra lífeyrisréttinda

1. Aðildarríki skulu, með fyrirvara um 3. og 4. mgr., samþykkja nauðsynleg ákvæði til að tryggja að áunnin lífeyrisréttindi fráfarandi launþega geti haldist áfram í því viðbótarlífeyrisherfi þar sem þau ávinnast. Upphafsvirði þessara réttinda með hliðsjón af 2. mgr. skal reiknað þegar ráðningarsambandi fráfarandi launþega lýkur.
2. Aðildarríki skulu, með hliðsjón af reglum og venju lífeyrisherfisins, samþykkja nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að farið sé með óvirk lífeyrisréttindi fráfarandi launþega og eftirlifenda þeirra eða virði slíkra réttinda í samræmi við virði réttinda virkra sjóðfélaga eða þróun í yfirstandandi greiðslum lífeyrisbóta eða á annan hátt sem sanngjarn telst, s.s.:
 - a) ef viðkomandi öðlast lífeyrisréttindi í viðbótarlífeyrisherfinu sem réttar til nafnfjárhæðar, með því að tryggja nafnvirði óvirkra lífeyrisréttinda,
 - b) ef virði uppsafnaðra lífeyrisréttinda breytist með tímanum, með því að aðlaga virði óvirkra lífeyrisréttinda með því að beita:
 - i. vöxtum sem eru byggðir inn í viðbótarlífeyrisherfið eða
 - ii. ávöxtum fjárfestinga sem leiðir af viðbótarlífeyrisherfinu,
 eða
 - c) ef virði samanlagðra lífeyrisréttinda er aðlagað, s.s. í samræmi við verðbólguþig eða launastig, með því að aðlaga virði óvirkra lífeyrisréttinda til samræmis við það með fyrirvara um hlutfallslegt mark sem fastsett er í landslögum eða aðilar vinnumarkaðarins samþykkja.

3. Aðildarríki geta heimilað að viðbótarlífeyrisherfi haldi ekki eftir áunnum réttindum fráfarandi launþega heldur greiði, með upplýstu samþykki launþegans, einnig viðeigandi gjöld, peningagreiðslu sem jafngildir virði áunninna lífeyrisréttinda til fráfarandi launþega, svo fremi að virði áunnu lífeyrisréttindanna fari ekki yfir þau viðmiðunarmörk sem hlutaðeigandi aðildarríki hefur fastsett. Aðildarríkið skal tilkynna framkvæmdastjórninni um þau viðmiðunarmörk sem er beitt.

4. Aðildarríki skulu hafa þann möguleika að heimila aðilum vinnumarkaðarins að setja ólík ákvæði í kjarasamninga, að því marki sem þessi ákvæði fela ekki í sér lakari vernd og skapa ekki hindranir í vegi frjálsrar farar launafólks.

6. gr.

Upplýsingar

1. Aðildarríki skulu tryggja að virkir sjóðfélagar geti, sé þess óskað, fengið upplýsingar um það hvernig lok ráðningarsambands hefði áhrif á viðbótarlífeyrisréttindi þeirra.

Einkum skal láta í té upplýsingar um eftirfarandi:

- skilyrði varðandi öflun viðbótarlífeyrisréttinda og áhrifin af beitingu þeirra þegar ráðningarsambandi er lokið,
- virði áunninna lífeyrisréttinda þeirra eða mat á áunnum lífeyrisréttindum sem fram fer allt að 12 mánuðum fyrir þann dag sem beiðnin er lögð fram og
- skilyrði varðandi meðferð óvirkra lífeyrisréttinda í framtíðinni.

Þegar kerfið leyfir snemmbúinn aðgang að áunnum lífeyrisréttindum með greiðslu peningafjárhæðar skal skrifleg yfirlýsing um að sjóðfélaginn ætti að íhuga ráðgjöf um fjárfestingu peningagreiðslunnar í þágu eftirlauna fylgja veittum upplýsingum.

2. Aðildarríki skulu tryggja að óvirkir sjóðfélagar fái, komi fram ósk um það, upplýsingar um eftirfarandi:

- virði óvirkra lífeyrisréttinda þeirra eða mat á óvirkum lífeyrisréttindum sem fram fer allt að 12 mánuðum fyrir þann dag sem beiðnin er lögð fram og
- skilyrði varðandi meðferð óvirkra lífeyrisréttinda.

3. Hvað varðar eftirlifendabætur sem tengjast viðbótarlífeyrisherfum skal 2. mgr. gilda um eftirlifandi lífeyrisþega að því er varðar greiðslu eftirlifendabóta.

4. Setja skal upplýsingar fram með skilmerkilegum hætti, skriflega og innan hæfilegs tíma. Aðildarríki geta kveðið á um að ekki þurfi að veita slíkar upplýsingar oftár en einu sinni á ári.

5. Skuldbindingar samkvæmt þessari grein skulu vera með fyrirvara um og koma til viðbótar skuldbindingum stofnana sem annast starfstengdan lífeyri skv. 11. gr. tilskipunar 2003/41/EB.

7. gr.

Lágmarkskröfur og trygging gegn afturför

1. Aðildarríki geta samþykkt eða viðhaldið ákvæðum um öflun viðbótarlífeyrisréttinda fyrir launþega, viðhald viðbótarlífeyrisréttinda fráfarandi launþega og um rétt virkra og óvirkra sjóðfélaga til hagstæðari upplýsinga en ákvarðað er í þessari tilskipun.

2. Lögleiðing þessarar tilskipunar skal í engum tilvikum notuð sem ástæða til að draga úr fyrirbyggjandi rétti til öflunar og viðhalds viðbótarlífeyris eða rétti sjóðfélaga eða lífeyrisþega til upplýsinga í aðildarríkjunum.

8. gr.

Lögleiðing

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnsýslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 21. maí 2018 eða tryggja að aðilar vinnumarkaðarins hafi samþykkt nauðsynleg ákvæði með samningi fyrir þann dag. Aðildarríki eru skuldbundin til að gera nauðsynlegar ráðstafanir til að gera þeim kleift að tryggja þann árangur sem náðst hefur með þessari tilskipun. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja ráðstafanirnar sem um getur í 1. mgr. skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

9. gr.

Skýrsla

1. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni eigi síðar en 21. maí 2019 allar tiltækar upplýsingar um beitingu þessarar tilskipunar.
2. Eigi síðar en 22. maí 2020 skal framkvæmdastjórnin leggja skýrslu fyrir Evrópuþingið, ráðið og efnahags- og félagsmálanefnd Evrópusambandsins um beitingu þessarar tilskipunar.

10. gr.

Gildistaka

Tilskipun þessi öðlast gildi á tuttugasta degi eftir að hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópusambandsins*.

11. gr.

Viðtakendur

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Strassborg 16. apríl 2014.

*Fyrir hönd Evrópuþingsins,
forseti.*

M. SCHULZ

*Fyrir hönd ráðsins,
forseti.*

D. KOURKOULAS
